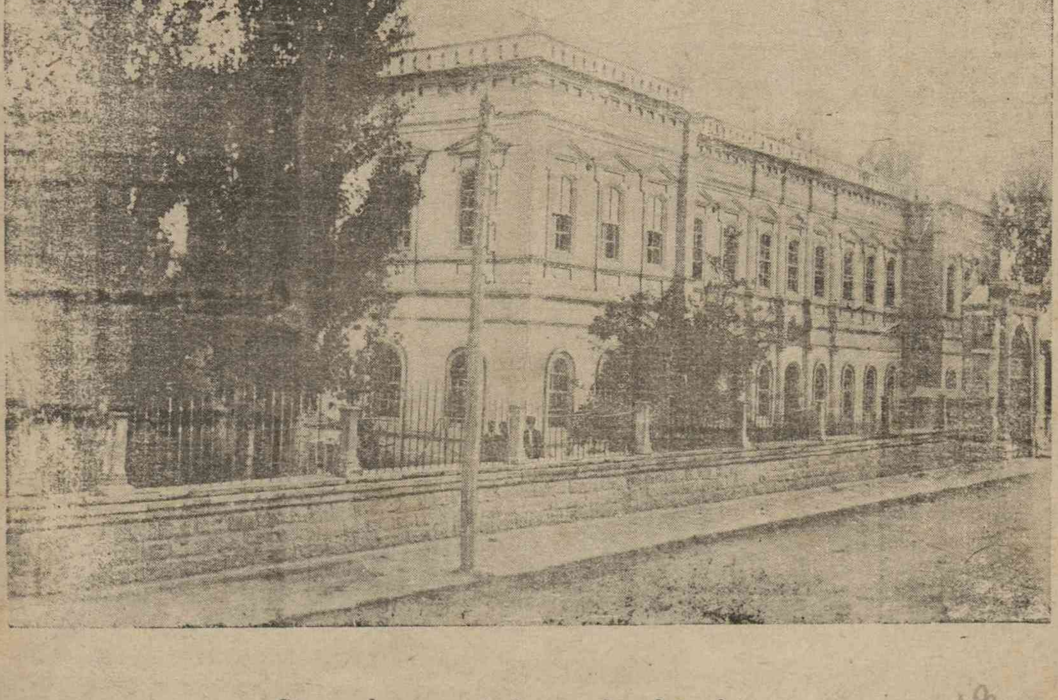
4 EYLÛL

Sivas kongresinin toplandığı bina

Sivas

Fokloru

Sivas'ın tarihî, içtimaî siraî, kültürel durumlarıyle Düğün. doğum gibi adet ve ananelerini, Ata sözleri, Maniler. türküler. Ve Sivas büyükleriyle Sivas halk şairlerini ihtiva eden bu kıymetli eser, tam bir Foklor tetkikidir . . .

Yıllardanberi Foklor sahasındaki çalışmalariyle tanır Vehbi Cem Aşkun büyük bir emek sarfederek bu değerli eseri meydana getirmiştir . . .

Sivas Halkevi adına hazırlanan bu eserin tabına başlanmıştır. Yalnız kâğıt buhranı münasebetiyle çok az basılmaktadır . .

Yanlış		Doğru
Foklor	—	Folklor
siraî	—	ziraî
Tanır	—	Tanınan - olacaktır.

4 EYLÛL

SAYI : 19 — 35 30 - Eylûl - 1940 YIL : 6

SIVAS HALKEVİNİN AYLIK KÜLTÜR DERGİSİDİR

Büyük Günümüz

Yazan : Ahmet Yılmaz

Anadolumuzun hemen her şehri kendine millî bir gün seçmiştir. O gün bütün şehir donanır ve halk bir bayram sevinci içinde şenlik yapar.

Bunların ekserisi birer kurtuluş gününün zafer hatıralarını yada vesiledir. Bittabi istiklâl mefhumunu kavramış bir millet için böyle günlerin manası çok büyüktür.

Bir Anadolu şehri olan Sivasımızın da millî bir günü vardır. Yalnız bu, bir kurtuluş gününün yıldönümü değildir. Çünkü sivas, Timur istilâsındanberi işgal görmemiştir. Bu itibarla o, sadece „ 4 „ eylûl gününü anar ve bu günü ölmez bir hatıra halinde yaşatır.

Bundan 21 yıl önce, „ 4 „ eylûl 1919 Perşembe günü, saat 14 de kurulan ikinci büyük kongre, Türk millî varlığının her türlü düşmana karşı şuurlu bir hamlesidir..

Türk millî birliğine dayanan bu hareket, milletimizin kanındaki temizliği ve ruhundaki esaleti gösteren canlı bir vesikadır. Bunu gelecek nesiller daha iyi anlıyacak, babalarının ne müşkil şerait içerisinde çalışarak bu güzel ve hür vatanı yarattıklarını öğreneceklerdir...

Dün ebedî Ata'nın etrafında toplanan Bu millet. bugünki hür Türkiyeyi yarattı.

Bugün de ayni iman ve ayni heyecanla onun silah ve inkilap arkadaşı, Türk milletininse karagün dostu ve kahraman kumandanı büyük mürşit İnönü'nün, Millîşefimizin etrafındayız.. Yolumuz bitmemiştir. Hadisat ne olursa olsun bizm için yapılacak iş, Sükûnetle gönül ülküde, göz şefte olmak üzre çalışmaktır...

Bugünün en büyük silahı milli birlik ve imandır. Buna dayanmıyan milletlerin akıbeti esaret ve ölümüdür. Son dünya durumu bu iki mefhumun lüzum ve ehemmiyetini çok güzel göstermiştir. En büyük ve en kuvvetli uluslar sırf millî birlik ve imanlarının zafa uğramasından gö-

(Devamı Onaltıncı Sayfada)

Sivas Vilayeti canibi alisine 3334

Atufetlu Efendim Hazretleri

Anadolu ve Rumelide müteşekkil bilumum ve redilhak heyetlerinin Sivasda mün'akit kongre karariyle „Anadolu ve Rumeli Mudafai Hukuk Cemiyeti„ namiyle bir cemiyet teşkil ettiklerine dair olan beyanname merbutan ita kılındı. Mukabilinde cemiyetle kanunu mucebince muktezi ilmü haberin itası müsterhamdır. Olbabda emrü ferman hazreti minel emrindir

Eylül 335

Kongre Reisi
M. Kemal

Polis Müdiriyetine
13 Eylül 335

Beyanname

Anadolu ve Rumelide müteşekkil bilumum müdafai hukuku milliye ve sair millî ve vatanî millî cemiyetlerle redilhak heyetlerinin Sivas'ta (4 Eylûl 335) tarihinde akdettikleri umumî kongre karariyle „Anadolu ve Rumeli müdafai hukuk cemiyeti„ namı müştereki altında olmak ve hukuku milliye ve menâfiî Osmaniyeyi müdafa etmek üzre birleşmiştir. Mezkûr cemiyetin heyeti temsiyilesi üçüncü ordu müfettişliğinden ve silki askerden müstafi Mustafa Kemal Paşa ve bahriye nazırı esbakı Hüseyin Ranf Bey ve üçüncü kolordu kumandanlığından ve silki askeriden müstafi erkâni harp miralay Refet Bey ile Erzurum meb'usu sabıkı Rayif efendi ve Trabzon meb'usu sabıkı İzzet ve Servet Beyler ve Erzincan meşayıhı Nâkşibendisinden Şeyh Hacı Fevzi Efendi ve Beyrut vali esbakı Bekir sami Bay Bitlis meb'usu esbakı Sadullâh efendi, mutki aşiret rüesasından Hacı Musa ve erkânı harp miralaylığından mütekait Vasıf ve Bitlis meb'usu sabıkı Mazhar Müfit. Ankara meb'usu sabıkı Ömer Mümtaz, Husrev Sami, sabık mutasarrıflardan Hakkı Behiç ve Niğdeli Ratıp Zade Mustafa beylerden mürekkep cemiyetin şimdilik merkez idaresi Sivasta bulunmak ve Rumeli ve Anadolunun her tarafında şubeler küşat edilmek üzre bir cemiyet teşkil edilmiş ve müteşekkil bulunan millî cemiyet ve redilhak heyetleriyle birleşmiş olduğuna dair olan işbu beyannamemiz cemiyetler kanununa tevfikan ita kılındı.

Eylûl - 11 - 335

Heyeti temsiliye namına
M. Kemal

Tahkik ve beyan olmak üzre
kısmı adlî riyasetine

Merbut beyannamede esamisi muharrer zevatın, cünha ve cinayetle mahkûm olduklarına ve hukuku medeniyeden iskat edildiklerine dair polis dairesi kısmı adlî şubesince bir kayda tesadüf olunamamış olduğunun arziyle polis müdiriyeti aliyesine takdim olunur.

13 Eylûl 335

Kısmı Adli Reisi
Fahri

Evrakın iadesine müsaade

Muktezası icra buyrulmak üzre hazura samii cenabı vilâyet penahına takdim olunur. ferman.

13 Eylûl 935
Polis Müdürü
İMZA

Möhrü resmi ile mahtum nızamının alınarak rabt ve hıfzedilmek üzre polis müdüriyetine iade.

15 - Eylûl - 335

Kısmı idare riyasetine

15 Eylûl

Sivas, 11 Eylûl 1919

Umumî Kongre Beyannamesidir :

Bütün milletçe malûm olan mehaliki hariciye ve dahiliyenin tevlit etmiş olduğu intibahı milliyeden doğan Kongremiz mukareratı atiyeyi ittihaz etmiştir.

1 — Devleti Aliyei Osmaniye ile Düveli itilâfiye arasında münakit mütarekenamenin imza olunduğu 30 Teşrinievvel 1918 tarihindeki hududumuz dahilinde kalan ve her noktası islâm ekseriyeti kahiresile meskûn olan memaliki Osmaniye aksamı yekdiğerinden ve camiai Osmaniyeden gayrikabili tecezzi ve hiçbir sebeple iftirak etmez bir kül teşkil eder; memaliki mezkûrede yaşayan bilcümle anasırı islâmiye yekdiğerine karşı hürmeti mütekabile ve fedakârlık hissiyatiyle meşhum ve hukuku ırkıye ve içtimaiyeleriyle şeraiti muhiteleriyle temamiyle riayetkâr öz kardeştirler.

2 — Camiai Osmaniyenin temamiyeti ve istiklâli millimizin temini ve makamı muallâyı hilâfet ve saltanatın masumiyeti için Kuvayi Milliyeyi amil ve iradeyi milliyeyi hakim kılmak, esası ak, idir.

3 — Memaliki Osmaniyenin herhangi bir cüz'üne karşı vaki olacak müdahale ve işgale, ve bilhassa vatanımız dahilinde müstakil birer Rumluk ve Ermenilik teşkili gayesine matuf harekâta karşı Aydın, Manisa ve Balıkesir cephelerinde mücahedatı milliyede olduğu gibi müttehiden müdafaa ve mukavemet esası meşruu kabul edilmiştir.

4 — Ötedenberi aynı vatan içinde birlikte yaşadığımız bil-

cümle anasırı gayrimüslimenin her türlü hukuku tabiiyetleri temamile mahfuz olduğumdan, anasırı mezkûreye hakimiyeti siyasiye ve muvazeneti içtimailemizi ihlâl edecek imtiyazat itası kabul edilmiyecektir.

5 — Hükûmeti Osmaniye bir tazyiki haricî karşısında memleketimizin herhangi bir cüz'ünü terk ve ihmal etmek ıztırarında bulunduğu takdirde makamı hilâfet ve saltanatla vatan ve milletin masuniyet ve temamiyetini kâfil her türlü tedabir ve mukarrerat ittihaz olunmuştur.

6 — Düveli İtilâfiyece mütarekenamenin imza olunduğu Fi. 30 Teşrinievvel sene 1918 tarihindeki hududumuz dahilinde kalıp bir ekseriyeti islâmiye ile mezkûr olan ve harsî ve medenî faikiyeti müslimanlara ait bulunan vahdeti mülkiyemizin taksimi nazariyesinden bilkülliye feragatle bu topraklar üzerindeki hukuku tarihiye, ırkıye, diniye ve coğrafiyemize riayet edilmesine ve buna mugayir teşebbüsatın iptaline ve bu suretle hakku adle müstenit bir karar ittihaz olunmasına intizar ederiz.

7 - Milletimiz insanî, asrî gayeleleri tebcil ve fennî sınaî ve iktisadî hal ve ihtiyacımızı takdir eder Binaenaleyh devlet ve milletimizin dahilî ve haricî istiklâli ve vatanımızın temamiyeti mahfuz kalmak şartiyle altıncı madde musarrah hudut dahilinde milliyet esaslarına riayetkâr ve memleketimize karşı istilâ emeli beslemiyen herhangi devletin fennî, sınaî, iktisadî muavenetini memnuniyetle krrşılarız. Ve bu şeraiti âdile ve insaniyeti muhtevi bir sulhün de âcilen tekarrürü selâmeti beşer ve sükûnu âlem namına ahassı amali milliyemizdir.

8 — Milletlerin kendi mukadderatını bizzat tayin ettiği bu tarihî devirde hükûmeti merkeziyemizin de iradei milliyeye tabi olması zaruridir. Çünkü : İradei milliyeye gayri müstenit herhangi bir heyeti hükûmetin indî ve şahsî mukarreratı milletçe muta olmadıktan başka haricen de muteber olmadığı ve olamayacağı şimdiye kadar mesbuk efal ve netayiç ile sabit olmuştur. Binaenaleyh milletin içinde bulunduğu hali zucret ve endişeden kurturmak çarelerine bizzat tevessüle hacet kalmadan Hukûmeti merkeziyemizin meclisi milliyi hemen ve bilâifateian toplaması ve bu süretle mukadderatı millet ve memleket hakkında ittihaz eyleyeceği bilcümle mukarreratı meclisi millinin murakabesine arzetmesi mecburidir.

9 — Vatan ve milletimizin maruz olduğu mezalim ve alâm ile ve tamamem ayni gaye ve maksatla vicdani milliden doğan vatanî ve millî cemiyetlerin ittihadından mütehassıl kütlei umumiye bu kere „Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyeti„ unvanile tevsim olun-

İnkilâp Tarihimizi Aydınlatan Bir Hatıra

« Şair ve emekli öğretmen Fazlullâh Moral Erzurum Kongresine Sivaş ve Hafik mümessili olarak iştirak etmişlerdi. üstadın bu kıymetli mesailerine ait hatıralarını neşretmekle, inkilâp tarihimize ait kıymetli bir vesikayı nisyandan kurtarmış olacağımıza kaniiz.

Fazlullah Moral

— 9 —

Bir ay devam eden konğre bitmiş; murahhaslar Erzurumdan ayrılmıya başlamışlardır. Bu sırada kongrade büyük hizmetleri görülenlerden Erzurum Mebusu Bay Hüseyin Avni arkadaşlarına eğlenceler tertip etmek suretiyle güzel ve samimi saatlar yaşatmıştır. Sonra Hasankaledeki subaylar kongre üyelerini Hasankaleye davet ederek izazu ikramda bulunmuşlardır. Tabiî burada da bir çok eğlenceler tertıpedilmiştir; Bilhassa dınamitle yapılan balık avu davetlileri çok eğlendirmiştir. Gerek Bay Hüseyin Avni'in, gerekse Hasankaledeki subayların gösterdiği yüksek alaka bütün kongre üyelerini memnun bırakmıştır.

Erzurumdan ayrılırken, Atatürk arkadaşlarını « ılıcaya » kadar gelmek suretiyle teşyi etmişlerdir. Vedadan önce : Beş, on gün sonra garp vilâyetleri mümessillerinden müteşekkil Sivasta da bir kongre akdedileceğinden bahsile, bu işin mektum tutulmasının ve Sivasta bulunan ecnebilerin keyfiyetten haberdar edilmemelerini, gelecek üyelerin otellerden alınarak gereken ilginin gösterilmesini ve bu münasebetle kongre mahallinin tefrişini bildiriyorlar.

Çok samimi bir hava içinde cereyan eden görüşmelerden sonra bütün üyeler gibi, Fazlullâh Moral da arkadaşıyle birlikte ebedî Ataya ve dava arkadaşları Erzurumlulara ve-

muştur. Bu cemiyet her türlü fırkacılık cereyanlarından ve ihtirasatı şahsiyeden külliyen müberra ve münezzehtir. Bilcümle müslüman vatandaşlarımız bu cemiyetin azayı tabiyesindendir.

10 — Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyetinin 4 Eylûl 1919 tarihinde Sivas şehrinde in'ikat eden Umumî Kongresi tarafından maksadı mukaddesi takip ile teşkilâtı umumiyeyi idare için bir „Heyeti Temsiliye„ intihap edilmiş ve köylerden vilâyet merkezlerine kadar bilcümle teşkilâtı milliye takviye ve tevhit olunmuştur.

Umumî Kongre Heyeti

da ederek Sivas'ın yolunu tutuyorlar. Şimdi Sivas'a ait intibaları hatıra sahibine bırakalım :

— SİVAS KONGRESİ —

« Sivas'a geldikten sonra yavaş yavaş ve gizlice gelmekte olan mümessiller Şeker oğlu İsmail efendi hanesine muvakkaten yerleştirilmiş ve hakikaten mefruşat ve saire hususunda mumaileyhin pek çok hizmeti görülmuştür. O zaman Sultanî namını taşıyan mektepte içtima etmekte lulunan Ali Fuat Paşa, pederi Mustafa Fazıl paşa ve Behiç Bey ve millet gazetesi muharrirlerinden Hami Bey gibi zevatın, kongrede müzakereye esas olacak cemaatı müslime teşkilâtı gazete çıkarmak ve daha bazı hatırı hâyâle gelmiyen mevzular üzerinde imal fikredüp ve bunlarıda madde madde tesbitettiklerini görünce dedimki : Aziz arkadaşlar, Bendeniz, Sivas mümessili olarak Erzurum kongresinde bulundum. Bizim infaz ve icrasına karar verdiğimiz maddeler şunlardan ibarettir. Şark Vilâyet mümessillerinin kararlarına, garp vilâyet mümessillerinin de iştirak etmesi zaruridir. Binaenaleyh bu arzettiğim maddeler üzerinde dolaşmanız lâzımdır. Bugünlerde Gazi Kemal Paşa da gelecek dedim. Hakikaten dediğim gibi oldu. Ve kendileri de : Hay Allâh senden razı olsun Hoca efendi, iyiki söyledin yoksa biz beyhûde yorulacaktık dediler. O sırada Sivas Sultanisi mantık felsefe, edebiyat öğretmenliğine nakledilmiştim. Ve kongre salonuna da şu beyti yazdırmıştım.

Kongre merkezi olmuş idi bu Sultanî

Vatanı, milleti, kurtarmak için Sultanı

Boş zamanlarımızı (Gayei milliye) ve onu müteakip yine Sivas'ta çıkarmakta olduğumuz (İradei milliye) gazetelerinin n e ş r i y l e geçirdik. Ben, Kâmil Kitapçı, Vergi Mümeyyizi Osman Nuri, Tenvir İrşat heyeti idaresinde bulunuyorduk. Bir de muallim ve muallimeler cemiyeti teşkil ederek, Kâmil, Hikmet, Ruşen ve Fehmi Beyler aza ve beni de reis seçmişlerdi. O zamana kadar Sivasta olmıyan dikiş, nakış, biçim yurdu bu cemiyet tarafından açıldığı gibi; musiki ve müsamere için de ayrı ayrı salonlar açılmış ve halka sık sık konfranslar vermek, temsiller yapmak ve gece mekteplerinde esnaf şakirt ve ustalarını okutmak suretiyle özlü bir faaliyet gösteriliyordu.

Sivas kongresi bitti. Mustafa Kemal Paşayı teşyi ederken Paşa :

« Hocam, İnşaallâh yakında arkadaşlık ederiz. » buyurdular.

Hemşehriler beni mebus namzedi gösteriyorlardı. Bilumum kazalardan ekseriyetle intihap olunmuştum. Yalnız Sivas'tan iki rey noksan aldığım için geri kaldım.

(Bitmedi)

O GÜNLERİ

Yaşayanlarla Beraber

A. B.

Tarihî bir dekorun içinde o tarihi bizzat yaşamış insanlarla konuşmanın zevki pek sonsuz oluyor. Sivas kongresinin en heyecanlı günlerine sahne olmuş olan Lise binasında, bütün tarihî durumunu muhafaza etmekte olan salonun eşiğinde yırmi yıl evelki tarihe bakıyorum. Hem de o günleri o dekorum içinde yaşamış bulunan Bay Derviş Devirmişle beraber...

Meğer o tarihî kararlar ne kadar basıt bir salonda verilmiş fakat sarayların müzeyyen duvarları arasında yaşayıp ta o kara günlere uzaktan bakan hatta düşmanlara yardım edenlerin bulunduğu bir devirde çıplak bırakılmış bir milletin kurtuluş kararı elbette cıplak duvarlarla çevrilmiş bir salonda verilecekti.

İşte bu salondaki eski sıraların üzerinde memleketin mukadderatını ters bir istikamete gitmekten alıkoyup parlak bir medeniyet yoluna tevcih edenler oturdular.

Hem de üzerinde (Padışahın çok yaşa) yazılı halı parçasını duvardan indirip ayakları altına sererek ve İstanbul hükûmetinin emrine „artık susun, sizi dinlemiyeceğiz„ diye haykırarak...

O Güneş gibi parlayan altın saçlı başı kürsünün üzerinden „ Bu millet müstakil yaşamak için yaratılmıştır. „ diye bağırırken görür gibi oluyorum.

Bay Derviş bir taraftan bana onun ilk gelişine ait ihtisaslarını anlatıyor. « Bütün şehir halkı caddelere dökülmüş onu bekliyorduk. Onu neşeli bir yüzle aramızda görmek hiç te uzun sürmedi. İstikbalı karanlık bir ülkenin içinde inandığı için gülen bu baş ilk bakışta herkese büyük bir itimat telkin ediyordu. „

Bir ülkü uğruna çalışanların feragat ve neş'esinin en gözel örneğini biz biz ömrümün son anlarına kadar onda gördük.

Ata o akşam askerlik şubesine misafir ediliyor ve ertesi gün yine kendisini karşılayanların „ Uğurlar olsun Paşam! „ sesleri arasında Erzurum'a hareket ediyor.

« Biz onu çabuk kaybetmekten müteessir, fakat ondan birkaç saat içinde aldığımız imanla vaziyetimizden memnun Erzurum kongresi safahatını takip etmeğe uğraşıyoruz. Nihayet onu bu sefer aylarca misafir edeceğimiz haberini alıyoruz „

O zaman Lise binasında bir misafirhane ihdas edilmiş bulunuyor. Buranın sakinleri birkaç gün içinde şehirde diğer evlere taksim ediliyor. Ve Mustafa Kemal Erzurum dönüşünde bu sefer bayraklarla süslenmiş

(Devamı Onaltıncı Sayfada)

Dil Bayramı

Evimizde (26) Eylûl günü Vehbi Cem Aşkun tarafından
Aşağıdaki Konferans verilmiştir

Saygı değer dinleyicilerim ,

Bugün, yalnız dil severlerin değil, bütün aydınların ve Türk Ulusunun kültürel bir bayramıdır. Kamunuza kutlu olsun ! . .

Dil biliyorsınız ki çok önemlidir. Ve bir Ulusun kendisidir. Dilsiz Uluslar kültürel erkinlik savgasında bulunamazlar. Netekim biz de bir zamanlar böyle bir talihsizliğe kurbandık. Osmanlı imparatorluğu dünyayı avcunda tuttuğu zamanlar çok kuvvetli ve görkemdi. Yalnız dil bakımından şurası bayık ki, zabundu. çünki Arap ve Acem gibi iki yad ulusun etkisi altındaydı. Ne gariptirki kuvvetçe İmparatorluğa boyun eğen bu iki Ulus, dil bakımından özgendi. Ve İmparatorluğa galipti. Şimdi bugünün değerini daha iyi yansıta bilmek için biraz dilimizin geçmişine bakalım :

Türk, tarihten önce ve tarihten sonra soysallıkta büyük varlıklar yaratmak suretiyle dünya soysallığının kökeni olmuştur. Bunu bugün için gerçek bilip kabullanmıyan kimse yoktur...

Her alanda üstün ve ileri olan Ulusumuz dil bakımından da üstün ve ileridir. Milattan „ 7 „ yüz yıl önce „ Sümer „ lerin çok özlü bir dilciye bulunduklarını „ Gılgamış „ öyküsünden öğreniyoruz. Bu eser „Uruhtan„ Hazireti İbrahim'in sümer memleketlerine hücum ettiği zamandaki olğuları anlatmaktadır. Sonra Fenike alfabesinide Fransaya götüren ve böylelikle Avrupaya yayılmasına hizmet edenler de Türklerdir.

Yazıyı heç bir Ulus bilmezken, bundan beş, altı bin yıl önce „ Mezepotamya „ da oturan Türkler kullanıyorlardı. Ve Ortaasyadan getirmişlerdi.

Şimdiye kadar basımcılığın „Götenberg „ le doğduğuna inananlar, uyğurların tahtadan harfler yaparak daha evvvel bu işle uğraştıklarını bilmiyorlardı...

İşte bu şekilde gelişen Türk dili Türklerin islâmiyeti kabuliye akışını birdenbire değiştirdi. Ve X cı yüzyıldan başlıyarak bugüne kadar Arap, Acem etkisi altında özünü kaybetti. İslâmiyeti gönül rızasiyle kabul eden dedelerimiz onu iyice öğrenmek için ister istemez Arap dilini öğrenmek zorunda kaldılar. Bu yavaş yavaş edebiyatımıza da geçti. Ve temamen kültür hayatımıza girmiş bulundu. öyleki aslan Türk birçok şairler eserlerini Arap, Acem dilleriyle yazdılar. Meselâ : Mevlana gibi. Bunda yazının da rolü büyüktür. Arap harflerini kullanan dedelerimiz, onun imlâsını da aynen aldılar. Bu suretle temiz Türkçemiz sah-

neden çekildi. Bununla beraber ölmedi. Aşıkın sazında, halkın ağzında yaşadı. Hatta bir aralık bu durumun kötülüğünü s e z e n divan şairleri „ Türkiyi basit „ dedikleri hece şiirler de yazdılar. Nedim'in meşhur :

Sevdiğim cemalin çünki göremem
Çıkmasun hayalin dili şeydadan .
Haki paye çünki yüzler süremem
Alayım peyamın badi sebadan.

Mısralariyle başlıyan koşması gibi Anadolumuzda XIII cü asırdan başlıyarak bugüne, yani Cümhuriyet devrine kadar geçen yüzyıllar içinde yetişen yazıcıların eserlerinde Türkçe kelime bulunması o devirlerin uslûbuna göre bir noksanlıktır. XVII inci yüzyılın ünlü şairi, hicviyeleriyle anılan zefi'nin şu iki beytinde tek Türk kelimesi yoktur :

O rütbe mürtefidir Kasrı bünyanı tevazukim,
Riyazı Cenneti nazzare kabildir zemininden.

Hak olki huda mertebeni eyleye âlâ
Haki seri âlemdir o kim haki kademdir.

Şiirde görülen bu durum, düz yazıda da aynidir :

„ Yapraklar televvünde birer ebri seherden, meyveler iltimada birer necmi münevverden nışan verirdi. „

Bu bir tasvirdir.

Bir diğeri :

„ Merhaba ey tenha harabezarlar! Ben sizden istimdad eder ve selamu münacatımı size arzeylerim. Evet manzaranız enzarı ammeye bir dehşeti hafiye irasedersede benim kalbim sizin temaşanızdan ihsanı amika ve efkârı aliye iktisabiyle inşirah bulur. „

Bunlar yine pek uzak zamanın ürünleri değildir. Hele Nergisî ve veysî gibi münşilerin nesri büsbütün birer muammadır ..

Yalnız şurası açıkki XIII cü yüzyılda başlayıp, Anadolumuzda XV, XVI ıncı yüzyıllarda en yüksek örneklerini veren divan edebiyatımız yıllar geçtikçe biraz daha kıymetini kaybederken, Türkçemiz adım adım sahneye çıkıyordu. Mesela şu parçalar daha sonraki yüzyılların ürünüdür. Ve dil bakımından haylı değişiklik göstermektedir :

Aceba Bülbüle ne hal olmuş ?
Derdi hasretle bimecal olmuş !
Ağlamış cismi zarı hal olmuş ,
Yoksa halâ bahar gelmedi mi ? .

Bülbüllerin ister seni ey gonca düken gel,
Gel gittiğini anmıyalım gülşene sen gel ,
Pamalı şita olmadan iklimi çemen gel
Ver hükmünü ey servi revan köhne baharın.

Eski edebiyatımızın çok sanatkârane, güzel tarafları olduğu gibi, bozuk tarafları da çoktur. Bilhassa bunu türkçe kelimelerin çok kötü kullanılışınıda görmekteyiz :

Yerden göke küp dizseler bir birin berkitseler,
Altındakini çekseler seyreyle sen gümbürtüyi.

Şu beyitteki bayağılık düşüncemizi belgelendirmeğe yeter sanırım.

Bizde fikir hareketleri tanzimatladır. Dil üzerinde çalışmalarda,

Ahmet Vefik Paşa gibi Türkcülerin elinde bu devirde başladı. Fakat tam şeklini alamadı. Nihayet (1908) İnkilâbından sonrakilere bir çığır açmış oldu.

Atanın içkisi köpüklü kımız,
Arpa suyu içme, dedi bir kırgız.

Evinin yemişi erikle, elma,
Komşunun bağından hurmayı alma.

Başka dile uymaz annenin sesi,
Her sözün ararsan vardır Türkçesi.

Duymadan düşünme, görme sezmeden,
Kendi duygun olsnn usunu yeden.

Dile, yap Tanrının Sensin bileği,
Göktürk'ün sendedir yüce dileği.

Demir sana tapar, şimşek baş eğer,
İsteme, sen yarat; görme, sen göster.!

Diyen Ziya Gök Alp ve arkadaşları çok çalıştılar. Bilhassa Ziya Gök Alp'ın bu yoldaki çalışmaları ilmî olduğundan hizmeti büyüktür...

Asıl Türkçemizin şuurla işlenip bir devlet işi olarak ele alınması Cümhuriyet devrine nasip olmuştur. Hükûmetimizin banisi Ebedî Ata (9 - Ağustos - 1928) deki tarihsel söylevleriyle 23 - Teşrinievvel - 1928 de yeni harflerin kabulünü inançladı. işte bu hareket Türk dilinin gelişmesine en büyük yolu açtı. Arkasından (12 - Temuz - 1932) de (dil tetkik cemiyeti) kuruldu. Ve (26) Eylûl da bütün dil bilen ve severlerinde katılmasıyle büyük bir kurultay yapıldı ki, yaptığımız bayram işte o günün sekizinci yıldönümüdür. Kurumun hizmetlerinden evel öz Türkçemizin güzel ürünlerinden de birer örnek verelim:

Vatan senden hayat umar ,
Sen yaşarsan o canlanır.
Vatan için ölmekte var,
Fakat burcun yaşamaktır.

Gönlümle uturdumda hüzünlendim o yerde,
Sen nerdesin ey sevgili yaz günleri nerde,
Dağlar ağarırken kunuşurduk tepelerde,
Sen nerde, o fecrin ağaran dağları ner de ?

Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden,
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak;
Ve bir zaman bakacaksın semaya ağlayarak.

Sular sarardı yüzün perde perde solmakta,
Kızıl havaları seyretki akşam olmakta.

Namluna dayanır yola dalarsın,
Duruşun, bakışın yaman be Ali!
Boşuna tetiği ne kurcalarsın,
Var daha ateşe zaman be Ali.

Gittikçe ruhumu saran kederden,
Gönlüm en karanlık bir yese daldı.
Geceler sızarken ıssız göklerden,
Yaşaran gözlerim yollarda kaldı.

Bu parçalar kalem şairlerine aittir. Bir de güzel Türkçemizi halk şairlerinin dilinde görelim :

Bugün bugün, yarın yarın diyerek
Yar siyah zülfünde beyaz gül açtı

Ey benim bahtı yarim ,
Gönlümün tahtı yarim ,
Yüzünde göz izi var ,
Sana kim bahtı yarim .

Kaşına çekilmiş kudret kalemi,
Görmemiş dünyada derdü elemi,
Her sabah, her kakşam verir selâmı
Almasam incinir, alsam incinir,

Gine görünüyor yarın elleri ,
Başımızda eser sevda yelleri
Yarin bahçesinde gonca gülleri ,
Dermesem incinür, dersem incinür ,

Biraz evvelki örneklerle bunlar arasında her halde büyük bir anlatış farkından doğma güzellik olduğu gibi, estetik bakımından da açık bir üstünlük vardır. Üzerinde işlemek suretiyle Türkçemiz her türlü gelişmeye elverişlidir. En büyük ve önemli eksiğimiz özlü bir lûgatla, mazbut bir gramerdir. Sayın dil tetkik kurumu üyeleri bu işi başarırlarsa dilimize en önemli ve unutulmaz bir hizmet yapmış olacaklardır.

Kurumun Çalışmaları

Ebedî Şefimiz Atatürk'ün kurdığı Türk dili çalışmaları, Millî Şefimiz İnönü'nün yüce koruyuculuğu altında, yeni harflerin kabulundan ve birinci Türk dili kurultayındanberi proğramlı bir çalışma ile yürümektedir. Bu çalışmalar iki amaç üzerinde toplanmaktadır :

1 — Yazı dilimizi temizliyerek, konuşma diline elden geldiği kadar yaklaştırmak .

2 — Türk dilini kendi varlığı içinde ve başka diller ile olan ilğisi bakımından incelemek.

Buna göre bapılan İşler

1 — Yurt içinde, halk ağzında söylenen sözler dernenerek (süz derleme derğisi) çıkarılmağa başlanmıştır.

2 — Halk inanları, Folklor malzemesi ve halk konuşma sentaksı üzerinde derlemeler yapılmıştır.

3 — Dilimizin kitaplardaki haznelerini meydana çıkarmak için geniş bir kitap taraması yapılmaktadır.

4 — Başka Türk lehçeleri üzerine yazılmış lûgat, gramer ve başka araştırmalar olarak 30 a yakın eser tercüme edilmiştir.

5 — Güneş dil teorisi üzerindeki çalışmalara devam edilmektedir.

6 — Derleme derğisinin birinci, eski Türk yazıtlarının ikinci ve üçüncü divanü lügatit - türk tercümesinin birinci ciltleri ile eski Türk yazısının menşei hakkında, Türkçe ve Fransızca; dilin kuruluşu hakkında Fransızca birer etüt ve Türkçede (menman) eki hakkında bir araştırma ile Türk dili belleteninin 6 sayıya varan ikinci serisidir.

7 — Divani lugatit türk ile, sözderleme dergisinin ikinci ciltleri ile, büyük Türk lûgatinin üçüncü cildi, imlâ kılavuzu, yakut dili sözlüğü ve şeyhî divanı, üzerindeki çalışmalar kitap halinde çıkarılmaktadır.

8 — Daha bunlardan başka dil işleriyle ilğili birçok eserler de hazırlanmaktadır.

Dil işi, sadece ne bir kurum ne de fert işidir. Onunla herkes ilgilenüp, ulusal bir ödev edinmelidir. Ancak bu suretle başladığımız bu dava başarılır. Aksi takdirde yine Konuşma dili ayrı, yazı dili ayrı kalacaktır. Her aydının bu ulusal davaya önem vererek çalışması ulusal bir borçtur. El birliğiyle çalışalım. Sözlerime son verir gösterdiğiniz ilğiden ötürü hepinize teşekkürler ederim.

Dil Bayramında Okunan Şiirler

Bunlardan birinciyi evimizin çalışkan kâtibi Hilmi, diğerini de ortaokul talebesinden Turan Birinci okumuştur

Türk diline

Sen doğudan batıya dökülen bir kaynaksın,
Katıntısız doğmuşsun, katınsız akacaksın,
Kültürünle dünyayı ardına takacaksın,
Yüce dağlar üstünden aşan bir sel gibisin.

Yüzyıllarca unuttu, sana bakmadı gözler,
Arap, Acem dilinden gelme yabancı sözler,
Tutmuştu Türk içinde Türkçeden daha çok yer,
Bir yad gibi ıraktın, Türk'e bir el gibisin.

Bugün işte her şeyi söküyor, atıyoruz,
Ülkülü bir dölenle devrime katıyoruz,
Yeni baştan seni de bugün yaratıyoruz,
İçimizden eskiyi süren bir yel gibisin

Vehbi Cem Aşkun

Dil Bayramı

Bu bayram Türk dilinin özlü, coşkun bir hızla
Taşarak benliğine aktığıdır vatanın.
Duyğunuz, düşünceniz, bütün varlığınızla
Gelin bir ülkü olan bu güne hep inanın.

Bu bayram bir devrimin temel atma günüdür,
Türk dilde erkinliğe bu gün erdi arkadaş.
Dilimiz dünyadaki dillerin üstünüdür,
Onu özleştirecek, yüceltecek bu savaş.

Türk tarihin öğdüğü ulusların içinde
Erkinlik ve özgenlik bakımından baştadır.
Onun yurt severliği bir alevdir içinde,
Bu ergayle kaç yıldır kültürel savaştadır.

Soysallıkta dünyaya örnek olan bu bülün
Konuşmayada ilk önce öğretmiştir acuna.
Bu yönden de ileri, bu yönden de çok üstün
Bir varlıkla dünyayı Türktür alan avcuna.

Bu soysallık kökeni olan Türklük sonradan
Bir sel gibi batıya akışıyle bozuldu.
Arap, Acam kültürü yıllar geçti aradan
Dinle birlik olarak dilimizde yer buldu.

Yeni devrim Türklüğe yeni bir hız verince,
Dilde de erkinliğin aldı özgen süsünü.
Bunda da amacına Türk yakında erince,
Bir daha görsün acun Atatürk ülküsünü.

Bu ülkü bağrımıza dökülen bir kaynaktır,
Onun yaltırıgıyle biz ona koşacağız..
Bu ülküye girende alın açık, yüz aktır,
Bu ülkünün gücüyle köpürüp coşacağız.

Vehbi Cem Aşkun

Sivas Köylerinde Bir Halkevi
Gezisi

— I —

ÇELEBİLER

Vehbi Cem Aşkun

24 - IX - 1940 günü saat 7 de Halkevimizden üç arkadaş „ Kâzım Akdeniz, Necip Erden ve ben „ olmak üzre bir heyet halinde yola çıktık . . .

Bir gün evvel yemeklerimizi temin etmiştik. Ve köylüye katiyen yük olmıyacaktık. Verilen direktif dahilinde üç köyü gezerek „ Nüfus sayımı, sağlık, Hükûmetimizin takibetmekte olduğu siyaset „ hakkında izahat verecektik.

Sabahın buzlu bir limanata kadar serin havasını yudum yudum ciğerlerimize çekerek İstasyon caddesinden şehri terke başladık. Biraz sonra kesik köprüye gelmiştik. Kızılırmağın sağ sahilini takiben yolumuza devam ederken, yeni bir istasyon binasiyle karşılaştık. Arkadaşlar bu yeni binanın „ Çimento „ fabrikasına ait olduğunu söylediler. Bir müddet sonra Çimento fabrikasında idik

Ben fabrika yapılalı henüz görüyordum Bayağı bir yeni şehir kurulmuş Modern tip evleriyle bir küçük şehir manzarası arzeden fabrikanın içinden geçerek Çelebiler köyünün yolunu tuttuk. Bir haylı yol aldıktan sonra ağaçlı, sulak bir araziyi süslüyen üç beş evden ibaret „ Huykesen „ denilen çiftliğe gelmiştik, çok şirin ve güzel olan Huykesen her bakımdan bir mesire olmağa layıktı. Ne yazıkki, uzak. Eğer yakın olsa, ben şahsan pazarları hep oradaki koyu gölgeli ağaçların yeşil altlarında geçiririm . . .

Huykesen, bir Ziyaretgâhtır. Buraya adından da anlaşıldığına göre huysuzlar getirilir. Bilhassa sinirliler için bir şifahanedir.

Anadolumuz çok gariptir. Hemen her şehir ve köyde böyle bir ziyaretgâh vardır. bunların her biri bir derde devadır...

Eskiden kimse doktor, eczacı bilmezdi. Anadolu halkının eczahanesi attar, doktoru bu ziyaretgâhdır. Bu hal halâ devam etmektedir. Yine birçok kimseler böyle Huykesen gibi babalardan şifa ummaktadırlar. Nitekim biz geçerken bir ziyaretçi maaile ağaçların altında semaver yakmakla meşguldular..

Huykeseni biraz geçtikten sonra hafif bir yokuşu tırmanınca „ Çele-

biler „ le karşılaştık. Her taraf ağaç ve su idi. Köy güzel kuşların cıvıltılariyle bir bahar bahçesini andırıyordu. Köylülerden muhtarın evini sorarak köyün iyice içine girdik.

Muhtar bizi köyün üst başındaki harman yerine kötürdü. Bir taraftan köylü toplanırken, arkadaşımız, muhterem hocam Kâzım Akdeniz de köy çocukları için aldığımız leblebi ve kuru üzümü avuç avuç köy çocuklarına dağıtmağa başlamıştı. Ziyafeti haber alan bütün çocuklar irili ufaklı etrafımızı aldılar. Nihayet köylü geldi. Ve arkadaşlarım konuşmalarına başladılar. önce Kâzım Akdeniz bir girizgâh yaparak maksadı ve kim olduğumuzu köylüye kısaca anlattı. Arkasından Necip Erdem nüfus hakkındaki izahatına başladı. Bunu Kâzım Akdenizin sağlık ve siyaset hakkındaki sözleri takibetti.

Arkadaşlarımın sözü bitince köylüyle hasbuhale başladık :

Köylerinde hastalık yoktur. çünki suyu ve havası sağlamdır. Çocuk hastalığıda yoktur. 80 yaşındaki kadir emmi „ sağlık hakkındaki sorğularımızla alay etti „ Kâzım Akdenizin verdiği leblebiyi ve üzümü alarak, ben bunu nasıl yeyim dişim yok dedi. ve hemen ağzına atarak güzelce yedi. Bize dişlerini gösteriyordu. Hayret ettik. Bir tane çürüğü yoktur. Ne fırça, ne macun görmiyen 80 lik ihtiyarın. dişleri inci gibi muntazam ve parlaktı. Güldük ve sağlık hakkındaki sorgularımıza son verdik...

Bu sırada ben : Ağalar köyünüzde eski türkü ve koşmalardan bilen yokmu dedim ! Hemen, orta yaşlı bir adamı göstererek :

— İşte Aşık İsmail burada köyümüzün aşığıdır. Hepisini bilir dediler.

Çok sevindim. Ve aşıkı yanıma oturtarak okutmağa başladım. İki koşma okudu. Bunların her ikisi de „ Aşık Ruhsati „ nin di.

— Aşık, Emrahtan da bilirmisin ? dedim...

— Kimden istersen bilirim.

— O halde Emrah'dan oku bakalım dedim.

Okuduğu parça bir vakanın üzerine yakılmıştı. Derhal sordum. Güldü. Ve ne bildin der gibi yüzüme baktı. Bunu gören köy delikanlılarından biri :

— Aşık şu selviyi anlatsana efendiye, dedi.

Aşık başladı anlatmağa. Vakıt ilerliyordu. Daha iki köy gezeceğimiz için arkadaşlarım sabırsızlanıyorlardı. Hikâyeyi yazdıktan sonra Aşık'a ve köye veda ettik. Arabamızın önüne duran muhtar :

— Olmaz efendi salıvermem. Yemek yemeden gedilirmi ? çok ayıptır diyordu.

Güç bela yakamızı kurtararak bir gılavuzla Aydoğmuş'a yöneldik.

Köylünün derdi

Bu köy şehre çok yakın olduğundan en iyi tarlalara Sivaslılar mutasarrıftır. Hemen hemen bütün köylüler ortakcılık tabir edilen şekilde ziraat yapmaktadırlar.

(Devamı 16 ıncı sayfada)

NESİR :

Bayrak Koşuyor..

Osman Attilâ

Bir gece .

Açık penceremden giren zafer rüzgârı yüzümü okşadı.

Birisi sesleniyor : „ kalk, kalk!..

Başımı pencereden uzatıyorum ; yıldızlar gülüyor, meçhul bir el arkamdan itiyor.

İçim içime sığmıyor. Eriyorum galiba, diye seviniyorum.

Duvarda asılı kılınç yerinden hopluyor; dolap açılıyor : Babamın cenk elbiseleri yerlerinden kımıldıyor, bana doğru geliyorlar.

Giyinip kuşanıp sokağa fırlıyo rum.

Başımı kaldırdığımda Kocatepede bir kor görüyorum. Etrafı tanyeri gibi kızıl. Meleyen kuzuların, çağlıyan derelerin sesini duya duya ta tepenin yamacına tırmanıyorum. heyecanım gittikçe artıyor...

Başımı kaldırdım, kor kayboldu. Sağa bakıyorum, gözlerim kamaşarak.

Dumlupınarda elini kaldıran ve garbi işaretliyen Güneş Atayı görüyorum.

Kulaklarımda ilâhî bir emir çınlıyor:

Ellerinde çelenk taşıyan zafer perileri Ata'mın başının üstünde dolaşıyorlar.

Atam sağ elini etrafa ok gibi uzatıyor : emirler veriyor.

Ben, kocatepe'nin zirvesinde bir nefer. Kendimi yalnız sanıyordum.

Sağıma dönlüm : Ağabeylerim Memetçikler dizi dizi.. Dağ, tepe; toprak, kaya . . .

Hepisini devire, devire ilerliyorlar.

Önce atlılar, sonra yayalar Sakaryayı geçtiler.

Kılıçlar parlıyor, süngüler parlıyor.

İzmir yolu bir halı gibi.

Akdeniz, Ege köpürüyor; ırmaklar taşıyor..

Bayrak koşuyur. Bayrak koşuyor.

Ayyıldızlı bayraksız her kale bayrağıma doğru geliyor.

. . . .

Zafer yolcuları, okyanus dalgası gibi, garbe yürüyorlar. Garbe yürüyorlar.

GÖNÜL

Gönül bu deli gönül
Baharın eli gönül,
Yar gülünü koparttı,
Gülsüz bahçeli gönül.

Gönül başı dumanlı,
Gözün yaşı dumanlı,
Yar sevmekten vazgeçti.
Hasret aşı dumanlı.

Gönülü sele versem,
Başımı yele versem,
Binbir yâr sevip dursam,
Binini ele versem.

Biri olsa yâr olsa,
Başımda rüzgâr olsa,
Gözümde yeşillenüp
Gönlümde bahar olsa..

Ceyhun Atuf Kansu

O Günleri yaşatalarla Beraber

olan bu binaya iniyor.

Kongrenin idare memurluğu için Ata becerikli bir insan gönderilmesini emr ediyor. Bu iş, o zamana kadar, bütün gençliğini iç düşmanlarla mücadeleye hasretmiş bulunan Bay Derviş'e veriliyor.

O, artık günün her saatında onlarla beraberdir. Bir dilim kavunun hasreti çekildiği günleri biliyor, bir gaz lâmbasının altında gecenin en geç saatlarında çalışıldığı zamanları hatırlıyor ve anlatmakta devam ediyor.

Onun ileride size de dinleteceğim hatıralarının tesiri altında etrafıma göz gezdirmekte devam ediyorum.

İşte salonda Ata'nın el yazısını haiz defterler, yanı başındaki odada onun yatağı, onun çatalı, kaşığı, onun lambası, onun üzerinde keskin bakışlı gözlerini çevirerek düşündüğü her şey duruyor.

Bay Derviş anlatıyor. Ben şimdi onun kır saçlarına, ağzında daima duman helezonları salon piposuna bakıyor, bazan gülümsediğini bazan gözlerinin yaşardığını farkediyorum.

O günleri gören bu ihtiyar o günü seyrediyormuş gibi seyrediyorum, bu dekarun içinde dinlemek zevkın daha pek çoklarının tadabilmesi için ona içten uzun ömürler diliyorum.

Mesul ve Yayın Direktörü : Avukat A. Göze

Tertipeden : V. C. Aşkun F. K. Kalkancı

ABONE : Yıllığı - 100 Kuruş

Sivas—Kâmil Matbaası

Büyük günümüz

çüp gitmişlerdir . . .

İşte 4 eylûl, en müşkil şerait içerisinde Türk halkının elele verip bir ülkü ve bir imanla çalışmasının ne yüksek kazançlar temin ettiginin misilsiz bir ifadesidir.

Sivas'ın bu büyük günü, bir kurtuluş bayramından çok farklıdır. Çunki bunda yalnız bir şehrin kurtuluşu değil, bütün Türk vatanının ve Türk ulusunun kurtuluşu mevzu bahistir. Bu bakımdan 4 eylül'ün önemi büyük ve şumullüdür...

Halkevi Gezisi

Ortakçılık : tarla, şehirlinin emek köylünündür. Köylü eker biçer. Şehirli gelir. Başında bekliyerek, tohumluktan arta kalan mahsulü köylü ile yarı yarıya taksim eder.

Bu halden köylüler hiç memnun değiller. Bize yolgösteren köy delikanlısı Mehmed'in üstü başı düzgündü. Marak ettim ve sordum :

— Memet efendi, elinizdeki tarlalar kendi malınızmı dır ? .

— Evet efendim. Kendi malımızdır. Az amma çok şükür. Ağamız yoktur dedi. Burada tarla sahiplerine ağa diyorlar. Ve bize dert yanarken :

— Efendiler bu köy hep Sivaslılarındır. Ağa çiftliği, bizim bir karış tuprağımız yoktur. Diyorlardı.

Hakiykaten, yakın köylerin çoğu şehirlilerin çiftliğidir. Yazı hep bu suyu ve havası güzel yerlerde geçirir; kışlık erzaklarını burada temin ederek sonbaharda şehire dönerler.

İşte Çelebiler de bu köylerden biridir.

4 Eylûl'un Yazıcıları

Ahmet Yılmaz, Ahmet Göze, Behram Lûtfi Altay, Baha Dürder, cenap Muhittin kozanoğlu, Coçkun Ertepınar, Eflâtun Cem Güney, Ebet Mahir Yalnız, Feyzi Kutlu Kalkancı, Ferid Ragıp Tuncer, Fikri Gürsel, H. Rüştü Coçkun, İskender Haki Enğin, İbrahim Rüştü Altıok, Kadircan Kaflı, Kerim Yund, Necip Erdem, Necmettin Esin, Osman Attilâ, Rıza Polat, Rıza Erkan, Şükrü Halil Tuğal, Vehbi Cem Aşkun.

Sivas Halkevi

Dil, Tarih, Ed. Ko. Yayını

1 — Deliktaşlı Ruhsati : Kadri Özyalçın

2 — Deliktaşlı Ruhsati "ikinci kitap„ : K. Özyalçın
K. Gürpınar

3 — Şarkışlalı Serdarî : K. Özyalçın, K. Gürpınar

4 — Deliktaşlı Minhacî : Kemal Gürpınar

Halkevleri Dergileri

HALKEVİNİN ADI	DERGİNİN ADI	KAÇ GÜNDE BİR ÇIKTIĞI
Adana	Görüşler	AYLIK
Afyon	Taşpınar	«
Amasya	Yeşilırmak	«
Antalya	Türk Akdeniz	İki Aylık
Bafra	Altınyaprak	«
Balıkesir	Kaynak	Üç Aylık
Bursa	Uludağ	«
Burdur	Burdur	«
Artivin	Çoruh	İki Aylık
Denizli	İnanç	AYLIK
Diyarbakır	Karacadağ	«
Elazığ	Altan	«
Eminönü	Yeni Türk	«
«	Halk Bilgisi Haberleri	«
Gazi Antep	Taşpınar	«
Kayseri	Erciyes	«
Eskişehir	Halkevi	«
Giresun	Aksu	«
İsparta	Ün	«
İzmir	Fikirler	«
Kars	Duğuş	Onbeş günlük
Konya	Konya	AYLIK
Manisa	Gediz	«
Mersin	İçel	«
Merzifon	Taşan	«
Milâs	Yeni Milâs	«
Muğla	Muğla	«
Niğde	Akpınar	«
Niksar	Ülker	«
Trabzon	İnan	«
Samsun	19 Mayıs	«
Sinop	Dranaz	«
Sivas	Dörteylül	«
Urla	Ocak	«
Yozgat	Bozok	İki Aylık
Zonguldak	Karaelmas	Onbeş günlük
		Üç Aylık

SİVAS KÂMİL MATBAASI — 1940